

Overvågning, algoritmer og teknologi

Jesper Lund
IT-Politisk Forening

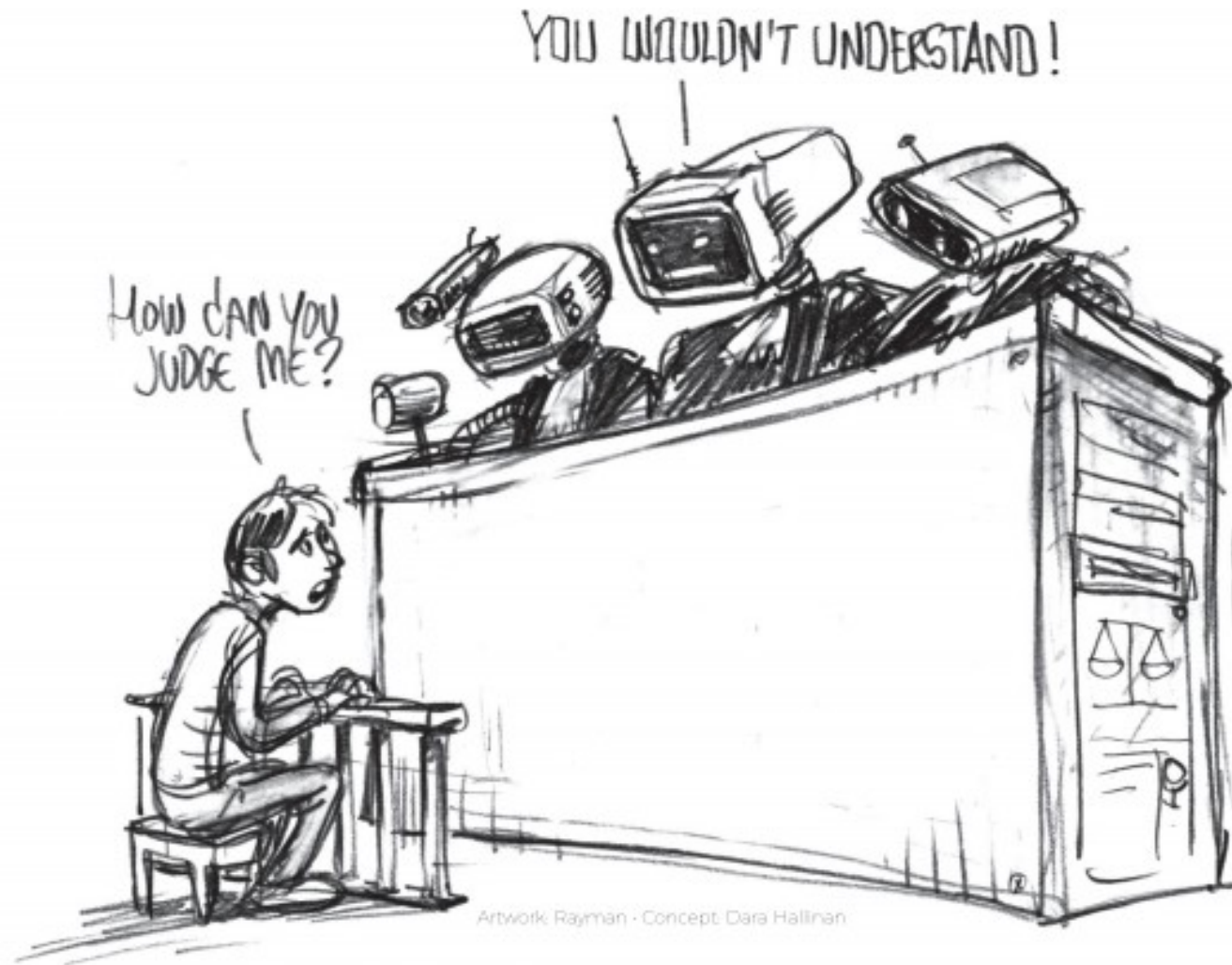

Borgermøde om menneskerettigheder
Roskilde
9. marts 2020

Teknologi er ikke neutral

- "Teknologi er hverken god eller dårlig. Den er heller ikke neutral." (Melvin Kranzberg)
- Den teknologiske udvikling giver mulighed for at **få kan kontrollere mange**
  - Indsamling af store datamængder
  - Dataanalyser og profilering af borgere
  - Kunstig intelligens (AI)
  - Automatisk ansigtsgenkendelse

Algoritmer erstatter mennesker Måske også for retlige afgørelser?

Menneskerettigheder

- Ret til privatliv
- Ret til databeskyttelse (EU Charter)
- Ytringsfrihed
- Forsamlingsfrihed
- Beskyttelse mod diskrimination

Særligt for Danmark

- Store offentlige databaser
- CPR-nummeret bruges (næsten) overalt
- Stor politisk tiltro til teknologiske løsninger
- Ingen systematiske analyser af konsekvenser for menneskerettighederne

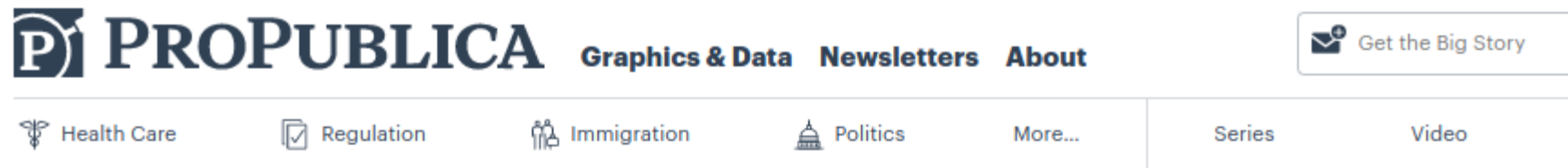
Virkeligheden overgår Black Mirror..

- DareDisrupt rapport (2018) udarbejdet for Kommunernes Landsforening (KL)
  - Vi kan forudse før børn fylder 6 år, hvordan de vil klare sig i livet – hvem får succes, og hvem bliver omkostningstunge?
  - Højtalere som Alexa, der "lytter med" og kan spore mobning og misbrug i det øjeblik, det sker?
- Indtil videre kun konsulent drømme..

Ansigtsgenkendelse

- Meget problematisk teknologi
- Overvågning og retten til privatliv
  - Systematisk registrering af store menneskemængder i det offentlige rum
  - Ingen mulighed for anonymitet
- Diskrimination
  - Teknologi virker bedst på hvide mænd
  - For etniske minoriteter er der væsentligt højere fejlrate (ifølge erfaringer fra USA)

Diskrimination via målretning af budskaber online

MACHINE BIAS

Dozens of Companies Are Using Facebook to Exclude Older Workers From Job Ads

Among the companies we found doing it: Amazon, Verizon, UPS and Facebook itself. "It's blatantly unlawful," said one employment law expert.

by Julia Angwin, ProPublica, Noam Scheiber, The New York Times, and Ariana Tobin, ProPublica, Dec. 20, 2017,

Kontrol med offentlige ydelser

- Registersamkøring og profilering
- Nylig dom i Nederlandene om SyRI

VIRKSOMHEDER

Domstol: Bekæmpelse af snyd med kunstig intelligens strider mod menneskerettighederne

Opsigtsvækkende dom i Holland standser øjeblikkeligt myndighedernes brug af software, som skal udpege mulig snyd med velfærdsydelser. Der mangler gennemsigtighed i afgørelserne, fastslår domstolen, hvis afgørelse roses af FNs særlige observatør.

Sociale medier og ytringsfrihed

- YouTube Transparency Report okt-dec 2019
  - Algoritmer: 90% af nedtagne videoer
  - Brugerklager: 10%
  - Bruger kommentarer: 99% fjernet via algoritmer
- Algoritmer er
  - Gode til at genkende indhold
  - Notorisk dårlige til at vurdere kontekst (fx ironi)

Menneskerettigheder, hvordan?

- Uklare grænser mellem stat og private tjenester
  - Frivillige aftaler: hadtale (2015), disinformation (2018)
  - EU-lovkrav på vej (måske) om indholdsfiltere for at stoppe ulovligt og ”skadeligt” indhold
- Fremtiden? Risikoen er der..
  - ”Ultimativt vil internettet forandre sig i retning af, at man skal have tilladelse til at tale. **Algoritmer hos de store tech-giganter kommer til at afgøre, om vi kan sige det, vi ønsker at sige.**” (IT-Politisk Forening, DR.DK 14. februar 2019)